

מדינת ישראל  
משרד החינוך  
המזכירות הפדגוגית מנהל החינוך הדתי  
הפיקוח על היסטוריה בחמ"ד

בס"ד

תמוז תשפ"ב,  
יולי 2022

**"זְכוּר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דָּוִד וְדָוִד..."**

(דברים, לב, ז)

**חוזר המפמ"ר להיסטוריה בחמ"ד (תשפ"ג/1)**

אל : מנהלים, רכזי היסטוריה, מחנכות ומחנכים להיסטוריה בחמ"ד  
מאת : בלהה גליקסברג, מפמ"ר היסטוריה בחמ"ד

שלום רב!

לפניכם חוזר המפמ"ר תשפ"ג/1 לעיונכם ולהיערכותכם המיטבית.  
**ברכת הצלחה בעז"ה לכולנו.**  
בטוחני שבכוחות משותפים וכשטובת התלמידים לנגד עינינו, נשכיל בעז"ה לצעוד יחדיו לקידום לימודי  
היסטוריה בחמ"ד מתוך שמחת יצירה והתחדשות.

**בברכת הצלחה ושנת לימודים טובה ומבורכת**

**בלהה גליקסברג  
מפמ"ר היסטוריה בחמ"ד**

**העתיקים :**

גב' שושנה נגר, מ"מ ראש מנהל החמ"ד  
ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית  
ד"ר טלי יניב, מנהלת אגף חברה ורוח, מזה"פ  
מחמ"דים  
מפקחים ע"ס חמ"ד

## **הקדמה:**

תכני הלימוד בתחומי המח"ר (מורשת, חברה ורוח) בכלל ולימודי היסטוריה בחמ"ד בפרט הם בעלי הפוטנציאל לייצר חוויות למידה עמוקות, מעוררות חשיבה והשראה ורלוונטיות לעולם הלומדות והלומדים, ומתוך כך לפתח אצלם זהות ושייכות. מורי המח"ר בכלל והמחנכים להיסטוריה בחמ"ד בפרט הינם בעלי היכולת לעורר בתלמידים סקרנות ועניין, לייצר מוטיבציה ללמידה ולסייע ללומדות וללומדים בעיצוב הזהות הציונית-דתית שלהם. התלמידים מסוגלים, לא רק להשיג בקיאות בתכנים הנלמדים במקצועות המח"ר, אלא גם לחשוב ולדון בהם באופן ביקורתי, לחקור אותם בצורה עצמאית ויצירתית ולהציג את מחשבותיהם ורעיונותיהם המתגבשים בכתב ובע"פ.

לאור הנחות היסוד הללו, נשאלות שתי השאלות הבאות:

- כיצד ניתן לממש את הפוטנציאל הגלום בלימודי המח"ר, ולאפשר למורים, לתלמידים ולתכנים הנלמדים לבוא לידי ביטוי?
- באילו דרכים יכולה מערכת החינוך לאפשר במערכת בחירה והתאמה ולצידן להבטיח את מימוש הפוטנציאל על ידי כלל התלמידים במערכת?

## **1. לימודי היסטוריה בכיתה ו' ובחט"ב:**

להלן קישור למרחב הפדגוגי היסטוריה חמ"ד – חט"ב:

[היסטוריה חמ"ד לחטיבת ביניים | מרחב פדגוגי | משרד החינוך \(education.gov.il\)](http://education.gov.il)

להלן קישור למסמך המלא של תכנית הלימודים החדשה לכיתות ו'-ח' לעיונכם:

**תכנית לימודים חדשה לכיתות ו'-ח.**

קישור לתכ"ל כיתה ט': **ימי הבית השני**; **ימי הביניים**

**להלן קישור לסרטון על תכנית הלימודים החדשה - יש ללחוץ**

## **מיקודי למידה:**

גם בשנה"ל תשפ"ג אנו ממשיכים עם מיקודי הלמידה מתקופת הקורונה. מיקוד הלמידה כולל את נושאי התוכן ואת המיומנויות ההכרחיות ללמידה בהתחשב בנסיבות הזמן.

להלן **מיקודי למידה לכיתה ו' ולכיתות חט"ב – תשפ"ג:**

מיקוד למידה לכיתה ו': **כיתה ו' - יש ללחוץ**

מיקוד למידה לכיתה ז'-ח'-ט':

**תכנון לימודים – הישגים מצופים | היסטוריה חמ"ד, חטיבת ביניים | מרחב פדגוגי | משרד החינוך (education.gov.il)**

להלן קישור ל**מארג למידה דינמי** הכולל קישורים לחומרי לימוד לכיתות חט"ב. מארג הלמידה הדינמי

מתעדכן כל העת ונוספים לו חומרי לימוד חדשים: **מארג למידה דינמי - יש ללחוץ**

## **יחידות הוראה מקוונות למורים:**

לשימושכם יחידות הוראה מקוונות ומחולל הוראה המלווה את לימודי התוכן מכתה ז' עד כה ט' (כולל).  
יחידות ההוראה נמצאות על גבי פלטפורמה דיגיטלית חדשנית, ובנויות על פי נושאי תוכנית הלימודים.  
כל יחידת הוראה כוללת סדרה של כחמישה שיעורים הבנויים סביב רעיון גדול מרכזי.

[למידה סביב רעיון גדול - פורטל עובדי הוראה | מרחב פדגוגי \(education.gov.il\)](http://education.gov.il)

אתם מוזמנים לבחור בין הפריטים.

לצד יחידות ההוראה עומד לרשותכם מחולל הוראה, אליו תוכלו לגרור את הפריטים שבחרתם, לערוך אותם ולהפוך אותם לשיעורים מסוגים שונים: פנים אל פנים ושיעורים מקוונים למידה מרחוק סינכרונית וא-סינכרונית. את השיעורים שהכנתם תוכלו לשמור בסביבה אישית שלכם ולחזור אליהם בכל עת.

## **ספרי הלימוד:**

כיתה ו': המאבק על הרוח, הוצאת מכון הר ברכה

כיתה ז': גלויות ותגליות, הוצאת מכון הר ברכה

כיתה ח': 'מדור לדור' כרך ג'. אין עדיין ספר לימוד על פי תכנית הלימודים החדשה. יחידות ההוראה המקוונות לכיתה ח' נותנות מענה לכל נושאי תכנית הלימודים, ומומלץ לעשות בהן שימוש

כיתה ט': הנהגה וחברה בימי הבית השני בהוצאת מט"ח או הבית השני בהוצאת לילך והקהילה היהודית בימי הביניים בהוצאת מט"ח בשילוב יחידות הוראה מקוונות.

## **רפורמת הגפ"ן**

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית.

**בהיבט הניהולי** - בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית-לימודית בבית

ספרו ויכול להתאים את הדגשים, את ההצטיינות בית ספרית ואת התכניות אותן יפעיל, לאוכלוסיית

התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד

תשפ"ב עוברים למתווה אחר, שבמסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימות לבית ספרו

בהתאם לשיקול דעתו והתיעדוף שלו. שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של 'הקולות הקוראים' ממטה המשרד אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבם.

מדובר במהלך רחב מאוד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתקון והתאמה תוך כדי תנועה.

אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות.

הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים ונסה למצוא להם פתרונות לשנה הקרובה בפרט, ולשנים הבאות בכלל.

**בהיבט הפדגוגי** - כדי לעודד חיבור בין תחומים והרחבת הדעת על פי אופיו של בית הספר, תחומי הדעת של

המחנ"ר בחט"ב יילמדו על פי המפתח הבא: 50% לימודי חובה על פי תוכנית הלימודים התחומית, 20% למידה

של פרקי בחירה מתוכנית הלימודים התחומית ו- 30% יחידות למידה בין-תחומיות או הרחבה לתחומי דעת הומניסטיים נוספים.

מידע נוסף נמצא במרחב הפדגוגי - חט"ב.

[רפורמת הגפ"ן בפדגוגיה.](#)

## **2. לימודי היסטוריה בחטיבה העליונה**

### **רפורמת התחדשות הלמידה – החל מכיתה י' תשפ"ג**

רפורמת התחדשות הלמידה מתמקדת בשילוב בין ידע מיומנויות וערכים, חיבור בין תחומי דעת וחיזוק הקשר בין הלמידה לחייהם של הלומדים והלומדים בהווה ובעתיד. בנוסף לכך, הרפורמה מאפשרת גמישות ובחירה למורים וללומדים באמצעות שילוב ייחודי של לימודי יסוד תחומיים וכתובת עבודה מסכמת.

הלמידה על פי הרפורמה מתחלקת לשני שלבים :

**לימודי יסוד** (כיתות י'-י"א) : לימודי תשתית של תחום הדעת בהיקף 1.5 יח"ל - 5 ש"ש בפריסה של 3 או 4 סמסטרים.

מומלץ להקצות 2 ש"ש בכיתה י' ו-3 ש"ש בכיתה י"א.

**לימודים מתקדמים** (כיתות י"א-י"ב) : כתובת עבודה רב-תחומית או בין-תחומית במקצועות המח"ר בהיקף של 2 יח"ל - 4 ש"ש. על הלימודים המתקדמים לא יפורט בחוזר זה.

### **לימודי יסוד**

החל משנה"ל תשפ"ג, יהיה על המורים לבחור נתיב הוראה-למידה-הערכה עבור כל כיתה י' בה הם מלמדים מבין שלושה נתיבים אפשריים : נתיב הלמידה המתחדשת ; נתיב למידה מבוססת דיגיטל ונתיב מורים שותפי פיתוח.

להלן סקירה קצרה על כל אחד מהנתיבים - [פרוט מבנה הלמידה בנתיבים השונים](#)

### **1. נתיב הלמידה המתחדשת**

בנתיב זה תוכלו לכוון את ההוראה ואת הלמידה לרמה המקצועית הנדרשת תוך כדי שמירה הן על הסטנדרט והן על האוטונומיה שלכם בתכנון הלמידה ההוראה והערכה בדרך המיטבית.

[סרטון הסבר על נתיב הלמידה המתחדשת בהפקת המזכירות הפדגוגית](#)

להלן קישור לתכ"ל המותאמת לרפורמה :

[halima81reforma.pdf \(education.gov.il\)](http://halima81reforma.pdf(education.gov.il))

במהלך ההוראה תידרשו לקיים כ- 6-8 אירועי-הערכה. חלקם יישלחו לבקרה חיצונית וחלקם יהיו לצורך הערכה בית-ספרית.

**הבקרה החיצונית** תהיה בהיקף של 60% מציון הבגרות של התלמיד ותכלול: מבחן מבוקר בהיקף של 30% ושתי משימות ביצוע מבוקרות, אחת אישית ואחת קבוצתית. כל אחת בהיקף של 15% מציון הבגרות של התלמיד.

**ההערכה הבית-ספרית** תהיה בהיקף של 40% מציון הבגרות של התלמיד והיא תכלול כ-3-5 אירועי הערכה (בחניות או משימות) מסל המפמ"ר או הנכתבות על ידי המורה.

### **משימות לבקרה חיצונית:**

כאמור, שלושה אירועי הערכה יישלחו לבקרה חיצונית ויהיו 60% מציון הבגרות של התלמיד. כל אירוע-הערכה צריך להתייחס לחטיבת לימוד אחרת (תכנית הלימודים בהיסטוריה מחולקת לארבע חטיבות לימוד: מסורת ומודרנה; נאציזם ושואה; מיישוב למדינה; מדינת ישראל)<sup>1</sup>.

1. **מבחן מבוקר** -המבחן המבוקר יקיף חטיבת לימוד אחת לפי בחירת המורה בהיקף של כ-25% (תכנית הלימודים בהיסטוריה מחולקת לארבע חטיבות לימוד: מסורת ומודרנה; נאציזם ושואה; מיישוב למדינה; מדינת ישראל). המבחן יהווה 30% מציון הבגרות הסופי.

המבחן (עם חומר פתוח או חומר סגור) ייכתב על ידי המורה ויבדק על ידו בהתאם למסמך העקרונות לכתיבת מבחן: **סגור או פתוח - מסמך עקרונות לכתיבת בחינה**

2. **שתי משימות ביצוע מבוקרות** – המורה יבחר שתי משימות ביצוע מבוקרות, אחת עבור לומד עצמאי ואחת עבור למידה שיתופית. המשימות המבוקרות והמחווניים יעלו למרחב הפדגוגי ולמארג הלמידה הדינמי בתחילת חודש ספטמבר. כל אחת מהמשימות מהווה 15% מהציון הסופי.

המבחן המבוקר ומשימות הביצוע המבוקרות שיתבצעו בתהליך של 3-4 סמסטרים ייבדקו על ידי המורה ויישלחו על פי ההנחיות שיפורטו על ידי אגף הבחירות למערכת הדיגיטלית של משרד החינוך. המבחן והמשימות ייבדקו במרבי"ד באופן מדגמי.

### **משימות בהערכה בית-ספרית:**

המורה יקיים בכיתתו עוד כ- 3-5 משימות בהיקף של 40% מציון הבגרות של התלמיד. המשימות יכולות להילקח מסל המפמ"ר או להיכתב על ידי המורה.

להלן קישור לסל המפמ"ר: **סל המפמ"ר**  
חלק מהמשימות צריכות להיות אישיות וחלק ייכתבו בעבודה קבוצתית.

<sup>1</sup> יש לשלוח משימה מבוקרת אחת על הקורס 'נאציזם ושואה'.

מומלץ שהמשימות הבית-ספריות ייכתבו בהתאמה למסמך הסטנדרטים לכתיבת משימה :

[סטנדרטים לכתיבת משימת ביצוע על ידי המורה](#)

המשימות בהערכה בית-ספרית ייבדקו על ידי המורה ולא יעברו הליכי בקרה חיצוניים.

במרחב הפדגוגי ובמארג הלמידה הדינמי תוכלו למצוא דוגמאות למשימות ומחווניים מסוגים שונים הנכללים בסל המפמ"ר אשר יסייעו לכם בבניית משימות הביצוע הבית-ספריות. המאגרים מתעדכנים כל העת ומומלץ לעקוב אחר הפרסומים.

על מנת להבנות את הלמידה באופן מדורג, מומלץ לתת לתלמידים בשלב הראשון תירגולים עם מיומנויות חשיבה הולכות ועולות. בשלב השני, מומלץ לתת לתלמידים משימות הערכה בית-ספריות ורק לאחר מכן לעבור למטלות המבוקרות. המטלות המבוקרות והמחווניים יתפרסמו בתחילת שנת הלימודים.

להלן קישור למאגר תירגולים של משימות קטנות ומצומצמות בהיקפן. מומלץ לעשות שימוש בתירגולים הללו ותירגולים נוספים לפי בחירתכם, כחלק מלמידה הנבנית מדרגות קושי ההולכות ועולות במהלך תהליך למידה מובנה וברור : [מאגר תירגולים](#)

לשימושכם מצגת ג'יאנלי המתארת את נתיב הלמידה המתחדשת - [כלי עזר לנתיב הלמידה המתחדשת](#).

על מנת לתכנן את תהליך ההוראה- למידה- הערכה בצורה מיטבית, מומלץ להשתמש בכלי הארגוני- תכנון הלי"ה<sup>2</sup>.

[נתיב התחדשות הלמידה בהיסטוריה חמ"ד- כלי לתכנון אירועי הערכה - יצירת עותק\(google.com\)](#)

מומלץ שכל בית ספר יבנה תכנית הלי"ה המותאמת לו.

[להלן המלצה לטבלת הלי"ה - המלצה](#)

שימו לב! הנחיות לתלמידים המוגדרים כאוכלוסיות מיוחדות תתפרסמנה על ידי האגפים הרלוונטיים במינהל הפדגוגי (שח"ר, קליטת עליה, חנ"מ, לקויות למידה).

## **2. נתיב למידה מבוסס דיגיטל – תכנית באר**

[תוכנית באר – יש ללחוץ.](#)

בתכנית באר, הלמידה מבוססת על פלטפורמה מתוקשבת ייעודית CAMPUS IL המאפשרת יצירת חוויה לימודית משמעותית. פלטפורמה זו משלבת בין למידה אישית מתוקשבת ומותאמת לתלמיד לבין שמירה על מסגרת הלמידה בכיתה. כל נושא בתוכנית הלימודים נלמד בשילוב בין למידה מקוונת ולמידה פנים אל פנים. בתהליך הלמידה חווים התלמידים תהליכי למידה המשלבים יחד ידע, מיומנויות מסדר חשיבה גבוה וערכים.

<sup>2</sup> הוראה-למידה-הערכה

השימוש ביתרונותיה של רשת האינטרנט מייצר קומה נוספת של למידה חווייתית ואינטראקטיבית. התכנית מאפשרת מרחב המזמן שיח ובירור ערכי של התלמיד, כמו גם העצמת הקשר האישי בין המורה לתלמידיו. תפקיד המורה הוא ללוות את תלמידיו במסע הלימודי והחינוכי האישי שהם עושים בתוך החומר הנלמד. כל תהליך הלמידה מתקיים במסגרת שיעורי היסטוריה בכיתה (כולל השיעורים המקוונים). ציון הבגרות נקבע בהערכה פנימית ומורכב ממטלות מצטברות לאורך כל תהליך הלמידה. על מנת להצטרף לנתיב זה על בית הספר והמורה לעמוד בתנאי סף. תנאי הסף מתייחסים לאפשרויות הדיגיטליות של בית הספר ולפיתוח המקצועי של המורים. הרישום להצטרפות לנתיב זה נסגר לשנה"ל תשפ"ג. הנחיות לתכנית באר יישלחו למורים הרלוונטיים.

### **3. נתיב מורים שותפי פיתוח**

נתיב 'מורים שותפי פיתוח' מזמין את המורים לבנות תכנית הוראה-למידה -הערכה חדשנית המבוססת על 75% מתכנית הלימודים, ייחודית לבית הספר ושונה משני הנתיבים האחרים שהוצעו על ידי הפיקוח. הנתיב מאפשר מרחב אוטונומי לבית הספר ובחירה והזדמנויות להביא לידי ביטוי את היצירתיות, היזמות ומימוש רוח וחזון בית הספר. נתיב זה ממשיך את תכנית תמ"ר. הכניסה לנתיב מותנית בעמידה בתנאי הסף. הללו מתייחסים לטוהר הבחינות; היעדר אירועי שק"ד; המלצה של מפקח בית הספר, ועוד. לפרטים נוספים על נתיב זה - דרכי ההערכה, הבקרה ותנאי הסף ראו בקישור הבא: [developmentpartners.pdf \(education.gov.il\)](https://developmentpartners.pdf(education.gov.il)) [racheli161@gmail.com](mailto:racheli161@gmail.com) בכל שאלה ניתן לפנות אל המדריכה הארצית רחלי שיינר. הרישום להצטרפות לנתיב זה נסגר לשנה"ל תשפ"ג.

### **כיתות י"א-י"ב – תשפ"ג**

בכיתות י"א-י"ב תימשך מתכונת ההיבחנות כפי שהייתה בשנתיים האחרונות על פי מתווה הקורונה. במסגרת זו, ישנה אפשרות להיבחנות חיצונית או בית-ספרית, על פי החלטת בית הספר.

#### **הערכה חיצונית**

סמלי השאלונים 29281 + 29283 מקנים לתלמיד 2 יחידות חובה בהיסטוריה (70% + 30%).  
צירוף סמלי השאלונים 29284 + 29283 מקנים לתלמיד עולה חדש 2 יחידות חובה בהיסטוריה (70% + 30%).  
סמלי השאלונים 29281 + 29282 מקנים לנבחן אקסטרני 2 יחידות חובה בהיסטוריה (70% + 30%).  
צירוף סמלי השאלונים 29284 + 29272 מקנים לנבחן אקסטרני עולה חדש 2 יחידות חובה בהיסטוריה (70% + 30%).

להלן קישור למסמך מיקודי-למידה להיבחנות חיצונית או בית ספרית לשאלוני החובה לכיתות החט"ע ולנבחנים אקסטרניים.

המסמך כולל את המיקודים הבאים:

שאלון 29281 - (70%)

שאלון 29284 עולים חדשים – (70%)

שאלון 29282 ממיר את שאלון – 29283 – (30%)

שאלון 29272 ממיר את שאלון – 29283 – (30% לעולים חדשים)

[מיקוד חט"ע - שאלוני החובה](#)

### **הערכה בית ספרית**

בכיתות שהוחלט לגביהן כי לא ייגשו לבחינת בגרות חיצונית בהיסטוריה חמ"ד בשנה"ל תשפ"ג, אלא תתבצע בהן הערכה בית ספרית, מוצע 'מדף הצעות' המכיל הצעות לתלקיטים מגוונים ולמבחנים מסוגים שונים המשקפים ידע, מיומנויות וערכים.

להלן קישור למסמך 'מדף הצעות': [מדף הצעות להערכה בית ספרית - היסטוריה חמ"ד](#)

### **חלופות בהערכה (30%) :**

להלן קישורים למסמכי החלופות בהערכה המותאמים לשנה"ל תשפ"ג:

[מטלת ביצוע - חמ"ד ועד](#)

[מטלת ביצוע - חקר קהילה](#)

### **ספרי הלימוד המאושרים לחט"ע:**

1. ואלה תולדות – מסורת ומודרנה – בהוצאת מט"ח אַן מסורת ומהפכות – בהוצאת מכון הר ברכה
2. חורבן וגבורה – בהוצאת מכון הר ברכה
3. השיבה לציון – בהוצאת מכון הר ברכה

### **תוכנית תמ"ר**

כיתות י"א הלומדות במסלול תמ"ר ימשיכו ללמוד בהתאם לתכנית העבודה שלהם.

בכל שאלה ניתן לפנות אל המדריכה הארצית רחלי שיינר בדוא"ל: [rachelish161@gmail.com](mailto:rachelish161@gmail.com)

### **יחידות ההגבר**

לימודי ההגבר אינם מושפעים מרפורמת התחדשות הלמידה.

חשוב להיכנס אל הקישור הבא ולקרוא היטב את ההנחיות והעדכונים: [אתר המפמ"ר - יחידות ההגבר](#)

### **שימו לב:**

א. ללוח הזמנים המעודכן לשנת תשפ"ג.

ב. יש ללמד ביחידות 4-5 על פי מסמך ההלימה של היסטוריה חמ"ד - סמל שאלון 29381. להלן מיקוד

למידה והיבחנות ביחידות ההגבר: [הלימה הגבר תשפג](#)

### **תכנית לימודים חדשה ליחידות ההגבר : (סמל שאלון זמני 29361)**

בשנה"ל תשפ"ב התחלנו בתהליך הטמעה מדורג (פיילוט) להטמעת תוכנית לימודים חדשה ליחידות ההגבר. התכנית מחדשת הן בתחום הידע והן בצורת הלמידה וההבחנות. התכנית כוללת חמישה נושאים חדשים שכל אחד מהם נלמד בהיקף של 1 יח"ל. יש לבחור מתוכם שני נושאים (כל אחד בהיקף של 1 יח"ל). שימו לב! בשנה"ל תשפ"ד תכנס בעז"ה תכנית הלימודים החדשה ביחידות ההגבר לכלל בתי הספר.

להלן נושאי הלימוד בתכנית הלימודים החדשה :

א. היהודים במסעי הצלב.

ב. שלושת העשורים הראשונים במדינת ישראל.

ג. עליית המערב כציביליזציה מודרנית.

ד. המזרח הרחוק – הודו סין יפן.

ה. היסטוריה וטכנולוגיה.

הלמידה בכיתה בנויה על מקראה האוגדת בתוכה את כלל המאמרים המהווים את בסיס הידע של התלמיד על פי תכנית הלימודים בכל נושא ונושא. המקראה מתפרסמת בפורמט דיגיטלי, תודפס ע"י ביה"ס ותחולק לתלמידים. אין לעשות במקראה שימוש מסחרי.

בשנה"ל תשפ"ג, אנו ממשיכים בתהליך הטמעה מדורג (פיילוט) של תכנית הלימודים החדשה ליחידות ההגבר. במסגרת זו יורחב הפיילוט ובמסגרתו ילמדו כ- 15 כיתות לימוד שבחרו בכך, והם ייגשו לבחינת הבגרות בנושא אחד מתוך תכנית הלימודים הישנה ובנושא אחד מתוך תכנית הלימודים החדשה. בחינת הבגרות בנושא החדש מתקיימת עם חומר פתוח.

קישור לבחינת הבגרות שהתקיימה בקיץ תשפ"ב : שאלון 29361 קיץ תשפב

### **נבחני משנה ונבחנים אקסטרניים :**

בוגרי החמ"ד המבקשים להוסיף על שתי יחידות החובה בהיסטוריה חמ"ד עוד שלוש יחידות לימוד כדי להשלים לחמש יחידות בהיסטוריה ייבחנו בשני השאלונים - שאלון 29381 ושאלון 29382 : אתר המפמ"ר - יחידות ההגבר

בכל שאלה ניתן לפנות אל המדריכה הארצית אבישג פרידמן בדוא"ל : avishagfridman@gmail.com

### **עבודות גמר :**

תלמידים המעוניינים להרחיב את ידיעותיהם בנושאים מגוונים בהיסטוריה, אשר לא נלמדים בתוכנית הלימודים, ולפתח מיומנויות חקר ברמה גבוהה, מוזמנים לכתוב עבודת גמר בנושא שיבחרו. זו הזדמנות עבור התלמידים המעוניינים בכך לחקור נושא מרתק ולהכיר את עולם המחקר. על בית-הספר לסייע לתלמיד במציאת מנחה אקדמי, בליווי העבודה וטיפול בהגשת הצעת המחקר והעבודה הסופית לשיפוט.

עבודת גמר מזכה את התלמיד ב-5 יח"ל בבגרות, ובנוסף במעמד הרישום לאוניברסיטאות.

כל הפרטים בקישור הבא:

[תוכניות לימודים - חטיבה עליונה | היסטוריה חמ"ד לחטיבה עליונה | מרחב פדגוגי | משרד החינוך \(education.gov.il\)](http://education.gov.il)

בכל שאלה ניתן לפנות אל המדריך ד"ר מאיר בן-שחר בדוא"ל: [meir.bsr@gmail.com](mailto:meir.bsr@gmail.com)

### **3. פיתוח מקצועי**

פירוט ולוח הזמנים למסגרות הפיתוח המקצועי של הפיקוח על היסטוריה בחמ"ד יתפרסם בהקדם.

בהזדמנות זו אני מבקשת להמליץ על מסגרת ייחודית של פיתוח מקצועי – **'הכוורת'**. זוהי פלטפורמת למידה מקוונת וחדשנית, במנות קטנות ובהתאמה ללימודי היסטוריה בחמ"ד המתחילה לפעול כבר במהלך חודשי הקיץ.

בכוורת יחידות א-סינכרוניות מקוונות, מושקעות וידידותיות של 3 שעות למידה עצמית בבית בכל זמן ומכל מקום. המורה יכול לבחור לעצמו את התכנים שיסייעו לו באופן מקצועי, תוך צבירת גמול. הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה כבר כעת, ובהדרגה עולים בה תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד. לצד כלים בנושאים כלליים, יעלו יחידות קטנות של 3 שעות דיסציפלינריות שיכולות להעשיר את המורים ולסייע באתגרים, בהשראה ובעוד. הפיקוח על היסטוריה בחמ"ד מציע למוריו יחידות בנושאים שונים.

ניתן ללמוד באמצעות הכוורת באחד מ-4 ערוצים.

א. **הערוץ הגמיש** - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו, רצונו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי.

ב. **הערוץ המשולב** - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות, מרכזי פסגה, השתלמויות מפמ"ר ועוד) ויחידות מתאימות בכוורת, או יחידות לבחירת המורה בכוורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.

ג. **הערוץ הממוקד** - השתלמויות מקוונות מונחות של 30 שעות, לפי נושא/מסלול או תוכן מוגדר. מידע בנושא הערוצים הממוקדים בתחום הדעת יישלח על ידי המפמ"ר.

ד. **למידה עצמית, ללא גמול** - פתוחה לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7.

מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה.

לסרטון הסבר [לחצו כאן](#)

להתרשמות מהסביבה [לחצו כאן](#)

להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

שימו לב! בשנת הלימודים תשפ"ג, תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול הידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ולעובד ההוראה כפרט. ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

#### **4. צוות ההדרכה בהיסטוריה**

יתפרסם בהקדם.

#### **5. מאגרי מידע:**

כל המידע נמצא במרחב הפדגוגי היסטוריה חמ"ד – חט"ע:

[היסטוריה חמ"ד לחטיבה עליונה | מרחב פדגוגי | משרד החינוך \(education.gov.il\)](https://education.gov.il)

וכן ב'מה חדש': [משולחן מפמ"ר היסטוריה חמ"ד \(edu.gov.il\)](https://edu.gov.il)

מי שעדיין לא הצטרף לקבוצת השידור (השקטה) 'משולחן המפמ"ר', להלן קישור:

<https://chat.whatsapp.com/ElijK9oplNEvKTvi1H5HW>